

Nr 35

Utlåtande i anledning av motioner om rätten att parkera i s. k. T-kors.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 812 i första kammaren av herr *Wååg* och herr *Kristiansson, Svante*, och nr 924 i andra kammaren av herrar *Nilsson* i Kristianstad och *Engkvist*.

I motionerna, som är likalydande, hemställes

»att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om att förbudet om parkering i gatukorsningar snarast omarbetas och uppmjukas beträffande s. k. T-kors med betryggande gatubredd».

Gällande bestämmelser

Med »stannande» av fordon avses i *vägtrafikförordningen* (VTF) själva åtgärden att bringa ett i gång varande fordon till stillastående. »Uppställning» betecknar fordonets kvarstående. Så snart fordonet stannat vidtar uppställningen och denna varar till dess fordonet åter sätts i rörelse. Även ett aldrig så kort stillastående är att beteckna som uppställning. »Parkering» betyder däremot ett längre kvarstående. Enligt 1 § 7 mom. VTF förstås med parkering uppställning av fordon; dock räknas ej som parkering uppställning tillfälligt under kortare tid för åkandes av- eller påstigning eller för av- eller pålastning av gods och ej heller uppställning under högst fem minuter för annat liknande ändamål.

I 49 § 1 mom. VTF har upptagits de allmänna bestämmelser, som ansetts böra gälla i fråga om stannande och parkering eller annan uppställning av fordon. Dessa bestämmelser innefattar förbud för fordonsförare att vidta sådan åtgärd, om denna medför fara eller onödigtvis hindrar eller stör övrig trafik. Överträdelse härav kan beivras som vårdslöshet i trafik enligt 1 och 2 §§ trafikbrottslagen.

Bestämmelserna om stannande eller uppställning i 49 § 2 mom. VTF gäller vissa närmare angivna platser där sådan åtgärd har ansetts regelmässigt utgöra en fara eller ett otillbörligt hinder för trafiken. 2 mom. c) avser förbud mot stannande eller uppställning på väg utan att trafikförhållandena det föranleder vid vägkorsning inom ett avstånd av 10 meter från korsande körbanas närmaste ytterkant.

I rättsfallet NJA 1959:169 ansågs sistnämnda förbud skola gälla även

uppställning av fordon vid en T-korsning vid den sida av den genomgående vägen som befann sig längst bort från den anslutande vägen. På den sida av den genomgående vägen, där fordonet var uppställt, skulle enligt rättsfallet 10-metersavståndet räknas från skärningen mellan denna vägsida och den tänkta förlängningen av den anslutande vägens närmaste ytterkant.

Förseelse mot 49 § 2 mom. VTF straffas enligt 67 § andra stycket med böter, högst 500 kronor.

Motionerna

I motionerna anförs bl. a. att T-korsningarna är en särskild typ av gatukorsningar från parkeringssynpunkt. Om tillräcklig gatubredd råder finns utefter genomfartsdelens ytterkant i korsningen god möjlighet att parkera. Att parkering är förbjuden här förefaller allmänheten vara en onödig byråkrati. Ett förbud som allmänheten har svårt att inse behovet av och som inte konsekvent iakttagas måste enligt motionärerna snarast omprövas.

Nordisk vägtrafikkommitté

Nordisk vägtrafikkommitté (NVK), som har till uppgift att utarbeta förslag till gemensam vägtrafiklagstiftning för Danmark, Finland, Norge och Sverige, har den 26 maj 1966 avgett betänkande (NU 1966: 2—3) med förslag till bestämmelser rörande vägtrafikanternas uppträdande i trafiken.

I betänkandet föreslås en allmän regel, innebärande förbud att stanna eller parkera fordon på sådan plats eller på sådant sätt, att fara uppstår eller trafiken onödigtvis hindras eller störes. Denna regel överensstämmer i huvudsak med vad som nu gäller i de fyra länderna. Därjämte föreslås förbud att över huvud stanna fordon på vissa platser. Sådant förbud föreslås gälla bl. a. i vägkorsning eller inom ett avstånd av fem meter från korsande körbanas närmaste ytterkant. Förbud att stanna eller parkera fordon förordas råda även fem meter före övergångsställe och korsande cykelbanas närmaste ytterkant.

NVK:s betänkande har remissbehandlats. De nyssnämnda förbudsavstånden har avstyrkts eller ifrågasatts av närmare trettio remissorgan, varav ungefär hälften är remissorgan hörda i andra hand. I de flesta fall har trafiksäkerhetsskäl åberopats och de nu gällande tiometersgränserna förordats. I något fall har särskilt betonats att en så kort parkeringsfri zon före vägkorsning kommer att försvåra eller omöjliggöra svängning för större fordon. Över huvud taget har de starkaste betänkligheterna uttalats beträffande ett sänkande av förbudsavståndet vid vägkorsningar. Sålunda godtar överståthållarämbetet femetersgränsen före övergångsställe men anser att ett tiometersavstånd före vägkorsningar bör bibehållas. Vidare påpekar länsstyrelsen i Blekinge län och drätselkammaren i Falköping att

förslaget möjliggör parkering i själva vägskälskurvan i modernare korsningar.

Länsstyrelserna i Stockholm och Blekinge län samt polismyndigheten i Göteborg anser att femmetersgränserna endast kan accepteras inom tätbebyggda områden, medan länsstyrelserna i Jönköpings och Kopparbergs län har uttryckt att fem meter är för kort avstånd, men att man trots detta ej vill påyrka ändring för den nordiska enhetlighetens skull.

NVK är f. n. sysselsatt med att överarbeta sitt förslag med anledning av remissvaren över betänkandet. Även en nyligen träffad internationell överenskommelse med sikte på att få till stånd gemensamma europeiska trafikregler beaktas härvid.

Enkel fråga vid 1968 års riksdag

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Lundkvist, besvarade den 14 november 1968 i andra kammaren en av herr Nilsson i Bästekille framställd fråga angående bestämmelserna om parkering i T-kors. Kommunikationsministern anförde i sitt svar följande.

Det generella förbudet i vägtrafikförordningen mot stannande och parkering inom vissa avstånd vid vägkorsning omfattar också de s. k. T-korsen. Jag är medveten om att bestämmelsen kan förefalla onödigt långtgående när det gäller vissa T-kors, där den tvärgående vägen är mycket bred. Frågan kommer att prövas när Nordisk vägtrafikkommitté avlämnat sitt yttrande med anledning av remissvaren över kommitténs betänkande om gemensamma nordiska trafikregler. Jag räknar med att detta yttrande kommer att föreligga inom en snar framtid.

Utskottet

I vägtrafikförordningen stadgas förbud mot att stanna eller ställa upp fordon på väg, utan att trafikförhållandena det föranleder, vid vägkorsning inom ett avstånd av tio meter från korsande körbanas närmaste ytterkant. I en s. k. T-korsning gäller förbudet enligt praxis även vid den sida av den tvärgående vägen, som befinner sig längst bort från den anslutande vägen. Tiometersavståndet räknas härvid från skärningen mellan denna vägsida och den tänkta förlängningen av den anslutande vägens närmaste ytterkant.

I motionerna I:812 och II:924 föreslås att förbudet i sistnämnda del mjukas upp såvitt avser sådana T-korsningar, där den genomgående vägen har betryggande bredd. Till stöd för yrkandet anføres bl. a. att allmänheten har svårt att inse behovet av detta förbud och att tillämpningen av det inte är konsekvent.

Frågan om förbud att stanna fordon i eller vid vägkorsning har behandlats av Nordisk vägtrafikkommitté i betänkandet med förslag till gemensamma

nordiska bestämmelser rörande vägtrafikanternas uppträdande i trafiken. Kommittén har föreslagit att förbud att stanna fordon skall gälla i vägkorsning eller inom ett avstånd av fem meter från korsande körbanas närmaste ytterkant. Förbudets tillämpning i eller vid T-korsningar har inte berörts av kommittén. Frågan har emellertid uppmärksamrats inom Kungl. Maj:ts kansli. Chefen för kommunikationsdepartementet har sålunda hösten 1968 i ett svar på en enkel fråga framhållit att den gällande bestämmelsen kan förefalla onödigt långtgående när det gäller vissa T-korsningar, där den tvärgående vägen är mycket bred. Frågan kommer att prövas i samband med att slutlig ställning tas till Nordisk vägtrafikkommittés betänkande och däröver avgivna remissvar. Kungl. Maj:ts prövning bör inte föregripas. Utskottet får därför hemställa

att motionerna I:812 och II:924 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 april 1969

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herr Ebbe Ohlsson (m), fröken Ranmark (s), herr Hansson (s)*, fru Lundberg (s), herrar Berglund (s)* och Skagerlund (fp)*;

från andra kammaren: herrar Grebäck (cp), Svenning (s), Ekström (s)*, Sundelin (s)*, Hedin (m)*, fröken Anderson (s)*, herrar Josefson i Arrie (cp) och Sellgren (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.